

PLAN ODNOWY MIEJSCOWOŚCI
ZBYLITOWSKA GÓRA
NA LATA 2010 - 2015

GMINA TARNÓW

Zbylitowska Góra, 2010 r.

WSTĘP

Mieszkańcy Zbylitowskiej Góry, widząc potrzebę poprawienia estetyki, funkcjonalności i stanu bezpieczeństwa w swojej miejscowości, opracowali Plan Odnowy Miejscowości Zbylitowska Góra na lata 2010 – 2015. Prace nad tym dokumentem poprzedziła analiza posiadanych zasobów, w tym przede wszystkim obszarów i obiektów możliwych do zagospodarowania. Zaplanowano realizację pewnych przedsięwzięć w centrum wsi oraz budowę i modernizację infrastruktury technicznej, w tym budowę Domu Wielofunkcyjnego z przedszkolem, zagospodarowanie istniejących miejsc na cele rekreacyjne i sportowe, umiejętne zachowanie obiektów stanowiących dziedzictwo historyczne. Integrowanie lokalnej społeczności z pewnością sprzyjać będzie nowym inicjatywom służącym poprawianiu warunków życia na wsi. Plan Odnowy Miejscowości zawiera diagnozę stanu miejscowości, analizę atutów wyznaczających możliwości i kierunki rozwoju oraz barier ograniczających ich realizację.

Plan Odnowy Miejscowości jest spójny ze „Strategią zrównoważonego rozwoju Gminy Tarnów na lata 2008 - 2015” uchwalonej przez Radę Gminy Tarnów podczas sesji w dniu 28 lutego 2008 r, „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Tarnów” uchwalonym przez Radę Gminy Tarnów w styczniu 2008 roku oraz Uchwałą budżetową na 2010 r., w której zaplanowane zostały wydatki na programy i wieloletnie plany inwestycyjne realizowane ze środków własnych, środków pochodzących z Unii Europejskiej i innych źródeł. Ogromnym wsparciem dla ich realizacji jest możliwość pozyskania środków pozabudżetowych, które będą dostępne w ramach „Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007 - 2013”, działanie „Odnowa i rozwój wsi”, Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko” i Małopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego.

Plan Odnowy Miejscowości jest dokumentem, będzie się zmieniał jeżeli takie będą oczekiwania mieszkańców i pojawią się możliwości finansowania nowych projektów.

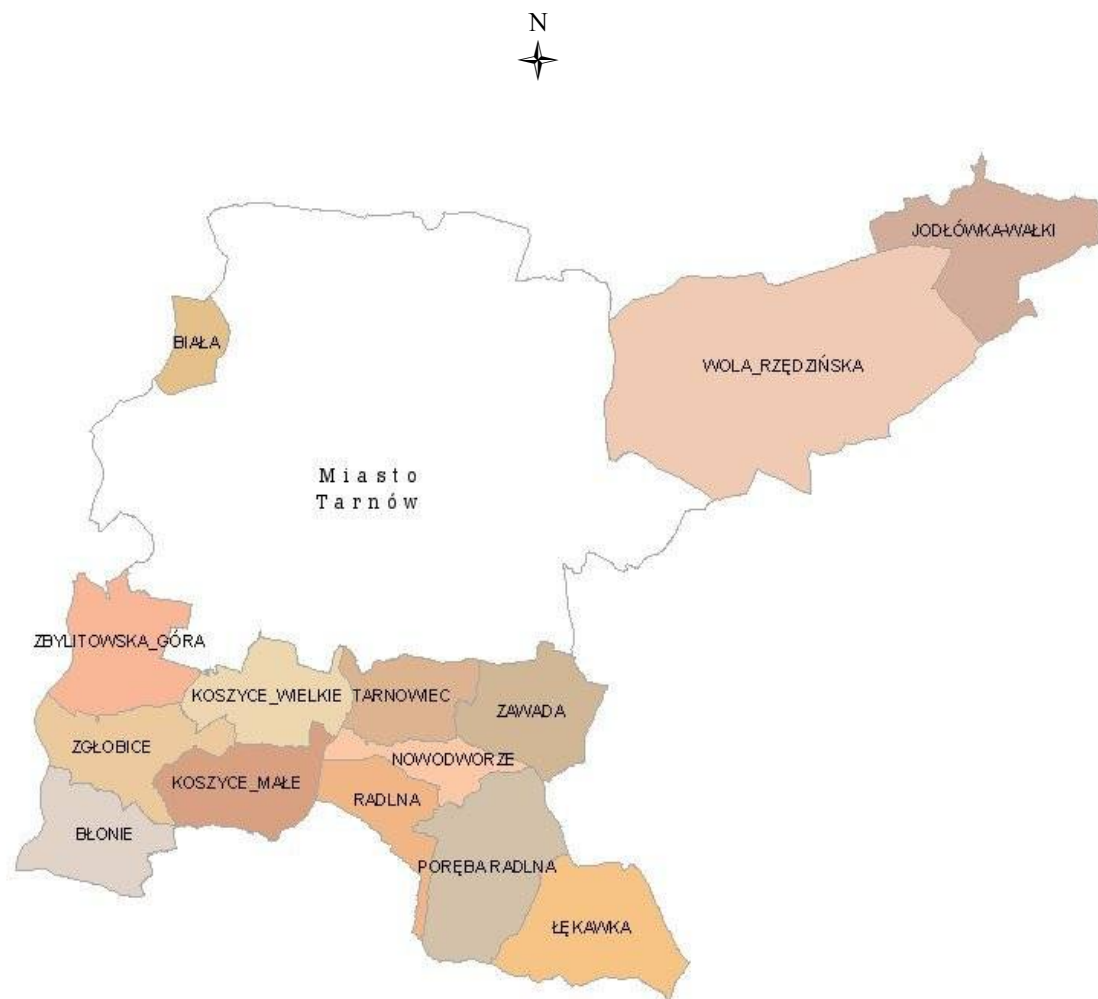
Konsekwencją realizacji Planu Odnowy Miejscowości będzie nie tylko racjonalne zagospodarowanie jej przestrzeni, lecz także zintegrowanie mieszkańców wokół problemów wsi i przekonanie do podejmowania wspólnych działań na rzecz poprawy jakości życia na wsi.

Charakterystyka miejscowości Zbylitowska Góra

1. Położenie

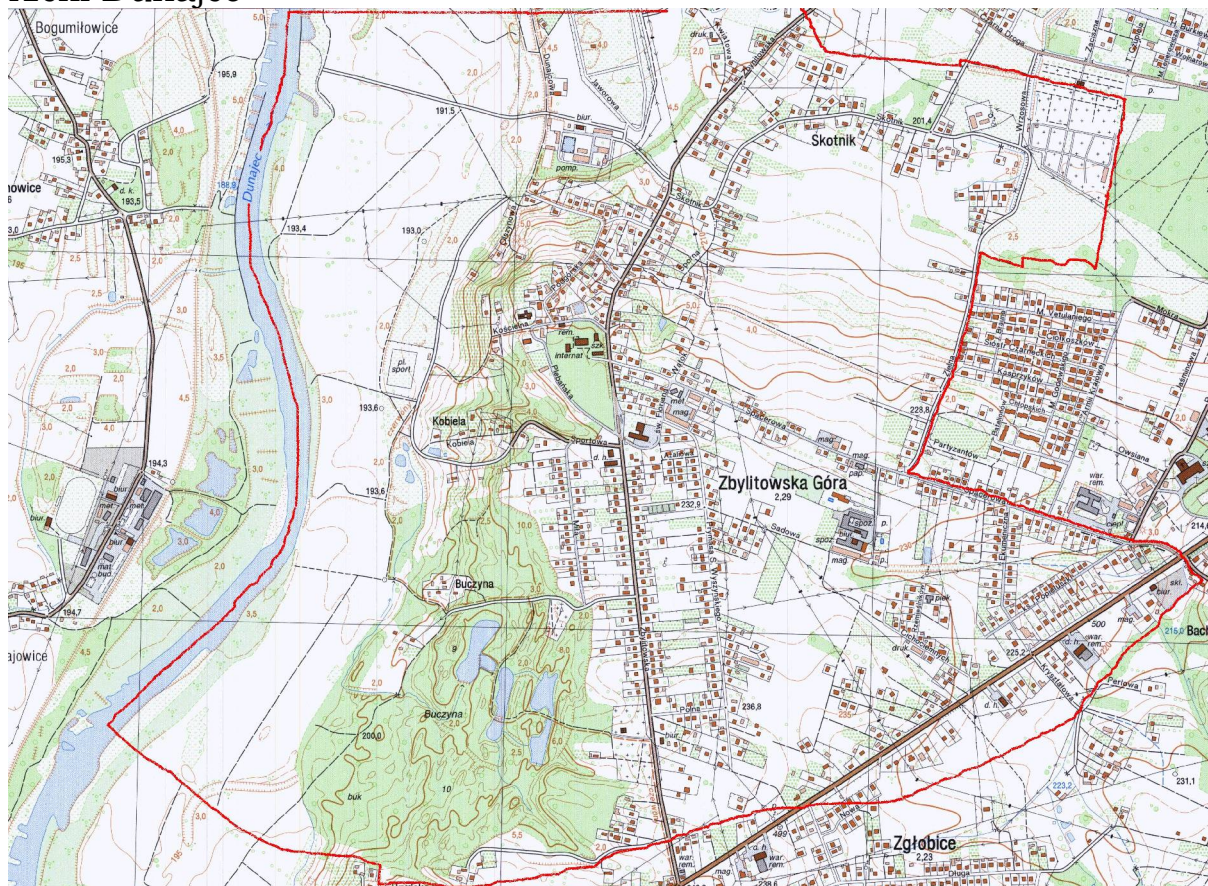
Zbylitowska Góra jest miejscowością położoną w na zachodzie Gminy Tarnów, w obszarze Pogórza Karpackiego. Od północnego-wschodu graniczy z miastem Tarnów a od północnego-zachodu z Gminą Wierzchosławice. Ze strony zachodniej naturalną granicą jest rzeka Dunajec. Od południa sąsiaduje z Koszycami Wielkimi i Zgłobicami. Przez południową część przebiega międzynarodowa trasa Nr4.

POŁOŻENIE MIEJSCOWOŚCI NA TERENIE GMINY TARNÓW

Źródło: zasoby własne Urzędu Gminy Tarnów.

Miejscowość obejmuje obszar o powierzchni 518,85 ha. co stanowi 5,84 % powierzchni Gminy Tarnów. Obszar sołectwa należy do zlewni rzeki Dunajec

2. Historia

Wszystkie grupy ludności wędrujące przez ziemie polskie i szukające sprzyjających warunków do życia, korzystały ze stosunkowo łatwych do przebycia, gdyż nieporośniętych puszcza dolin rzecznych. Plemiona wędrujące na południe Doliną Dunajca musiały zawsze natrafiać na "góre" ostro odcinającą się od otaczających równin. Znajdowały tu dogodne warunki do osiedlania się. Nadrzeczną równinę, o dobrej glebie, słabo porośniętą lasem z uwagi na częste wylewy Dunajca oraz krawędź Wysoczyzny idealnie nadającą się na założenie stałej osady, bo nienarażonej na kaprysy rzeki. Badania archeologiczne potwierdzają istnienie osiedla w Zbylitowskiej Górze już w neolicie. Na terenie wsi zlokalizowanych jest 13 stanowisk archeologicznych z różnych okresów dziejów. Najciekawszym z nich jest stanowisko nr 11, położone na skraju wsi obok drogi do zakładów wodociagowych. Tu na samym brzegu terasy nadzalewowej odkryto nawarstwiające się pozostałości osad: kultury łużyckiej Hallstatt C, kultury przeworskiej z okresu rzymskiego oraz pozostałości po osadzie

wczesnośredniowiecznej i średniowiecznej. Najciekawszym znaleziskiem świadczącym o powiązaniach handlowych pramieszkańców Zbylitowskiej Góry jest moneta z brązu zwana "asem" Republiki Rzymskiej. Datowana jest ona na rok 211 p.n.e. i prawdopodobnie na tereny polskie dostała się za pośrednictwem Celtów.

Przodkowie obecnych słowiańskich mieszkańców Zbylitowskiej Góry przybyli na te tereny prawdopodobnie na początku IX wieku. W tym czasie na terenach późniejszej Ziemi Krakowskiej, sandomierskiej, południowej Lubelszczyzny i prawdopodobnie Górnego Śląska powstało państwo Wislan. Państwo Wiślan pod koniec X wieku zostało pobite przez Piastów i weszło w skład tworzącego się Państwa Polskiego. Ziemia stała się wyłączną własnością księcia, a zarządzał nią kasztelan, mający swoją siedzibę w nowopowstałym grodzie w Wojniczu. Książęta piastowscy ziemią uposażali klasztory, oraz nadawali ją swoim zasłużonym wojom. Kiedy Góra stała się własnością rycerskiego rodu Zbylitowskich herbu Strzemię nie udało się ustalić. Mogło to nastąpić w czasach panowania księcia Bolesława II Śmiałego. Rycerze herbu Strzemię należeli do straży przybocznej Bolesława i brali udział w zabójstwie biskupa krakowskiego Św. Stanisława.

Zbylitowscy i ich spadkobiercy po "kądzieli" Kotowscy herbu Trzaska, Krzeszowie, herbu Leliwa Dembińscy herbu Rawicz, Moszczeńscy herbu Nałęcz i Żabowie herbu Kościesza władali Zbylitowską Górą do roku 1945, kiedy to utracili majątek w wyniku reformy rolnej.

Zabytkowy dwór w Zbylitowskiej Górce

Najbardziej znanym przedstawicielem rodziny Zbylitowskich był poeta: Andrzej Zbylitowski dziedzic Góry. Andrzej Zbylitowski (ok. 1565 - ok. 1608) był dworzaninem Stefana Batorego, a następnie Zygmunta II Wazy, na którego dworze pełnił funkcję nadwornego stolnika. W swoich utworach kontynuował tradycję poezji ziemiańskiej, której najwybitniejszym przedstawicielem był Jan Kochanowski. Po powrocie do Zbylitowskiej Góry wydał poemat "Wieśniak" i "Żywot szlachcica na wsi", w których słał życie na wsi i piękno okolicy.

Zbylitowska Góra jest również bardzo starym ośrodkiem duszpasterskim. Nie są znane żadne dokumenty fundacyjne, ani erekcyjne parafii rzymsko - katolickiej. Prawdopodobnie parafia powstała w drugiej połowie XIII w. Pierwsza pewna wzmianka źródłowa informująca o istnieniu parafii pochodzi z 1326 roku i zawarta jest w wykazach świętopietrza i daniny papieskiej. Istnieją też dokumenty potwierdzające wcześniejsze istnienie parafii w "Górze", jednak nie ma możliwości ustalenia, czy odnoszą się one do Zbylitowskiej Góry, gdyż drugi człon nazwy "Zbylitowska" występuje dopiero w dokumentach od 1581 roku. Parafia swoim zasięgiem obejmowała wsie: Zbylitowską Górę, Zgłobice, Koszyce Wielkie, Koszyce Małe, Sieciechowice, Dąbrówkę Infulacką, Świerczków, Kępę Bogumiłowicką, i do 1820 roku Chyszów.

Murowany kościół parafialny pod wezwaniem Podwyższenia Krzyża Świętego został wzniesiony w 1464 roku na miejscu starszej drewnianej świątyni. W XV wieku został również wybudowany murowany budynek plebani, w którym na początku XVII wieku miał działać zbór ariański.

Kościół parafialny w Zbylitowskiej Górze.

W XVI wieku Zbylitowska Góra, własność Stanisława Zbylitowskiego, zamieszkała była przez: 8 kmieci osadzonych na 3 i 3/4 łana, 4 zagrodników bez roli, chałupnika, komornika z bydłem, 2 komorników bez bydła i rzemieślnika. wieś wraz z mieszkańcami folwarku i plebani mogła liczyć około 100 mieszkańców. W wieku XVII możemy oszacować, dzięki spisom ilości osób przystępujących do spowiedzi wielkanocnej, liczbę mieszkańców wsi na ok. 180 osób.

Lata 50 i 60-te XVII wieku to okres chorób i wojen. W 1653 roku zaraza spustoszyła Tarnów, a w 1655 wojska szwedzkie i pobite kupy wojsk polskich pustoszyły Tarnów i okolice. W następnych latach w okolicach Tarnowa pojawiły się wojska moskiewskie i kozacy. Pozostałością po tych czasach jest odnaleziony na terenie wsi skarb archeologiczny złożony z 499 polskich monet. Ówczesny ich właściciel mógł ulec zarazie lub zginąć w czasie jednego z najazdów, dlatego zakopane monety przetrwały do czasów współczesnych.

W 1722 roku dokonano pierwszego rozbioru Rzeczypospolitej. Zbylitowska Góra weszła w skład monarchii Habsburgów. Nastąpił rozwój gospodarczy Tarnowa i okolicy, gdyż miasto stało się siedzibą cyrkułu, różnych instytucji sądowniczych i stolicą nowo założonego biskupstwa.

W 1784 roku władze kościelne dokonały spisu stanu liczbowego parafii. Ludność parafii liczyła 1973 osoby, a Zbylitowską Górę zamieszkiwało 79 rodzin z 412 osób. Zbylitowska Góra była najludniejszą wsią parafii.

Przez cały wiek XIX stan liczby ludności w Zbylitowskiej górze miał tendencję wzrostową, jednak nie można mówić o systematycznym przyroście naturalnym, gdyż w niektórych latach postępował znaczny spadek liczby ludności. Przyczyną tego były klęski elementarne jak powódzie i spowodowany nimi głód, czy epidemia. W 1806 roku w rejonie tarnowskim w wyniku epidemii żółtej febry wymierały całe wsie, a w 1831 i 1855 roku zanotowano dwie duże epidemie cholery. W latach 1845 - 47 klęska głodu wywołana przez powódź doprowadziła nawet do przypadków ludożerstwa. W latach 1866 i 1873 znów epidemia cholery zebrała obfite żniwo. Wzrost liczby ludności ograniczany był również nadumieralnością dzieci. W 1899 roku w powiecie tarnowskim umarło 21% dzieci do roku życia, natomiast dzieci do 5 roku życia stanowiły 52% zmarłych.

Mimo ogromnej śmiertelności dzieci następowało przeludnienie wsi. Zmusiło to mieszkańców do emigracji zarobkowej. Małopolskę od roku 1880 do 1910 opuściło 11% jej mieszkańców.

Budowa linii kolejowej łączącej Tarnów z Krakowem a następnie z Lwowem w latach 1850 - 1871 przyczyniła się do dalszego rozwoju gospodarczego Tarnowa i okolicznych wsi. W Zbylitowskiej Górze nad Dunajcem działały dwa młyny, a w przysiółku Łekawka wytwórnia octu należąca do księcia Sanguszeki.

Wybuch I Wojny światowej i ustalenie się linii frontu w 1914 roku na linii Dunajca, doprowadził do znacznych zniszczeń w Zbylitowskiej Górze. Pola były zryte okopami i lejami po ostrzale artyleryjskim.

Wiele budynków uległo całkowitemu lub częściowemu zniszczeniu, jak: budynek szkoły, plebania, kościół i zabudowania folwarczne.

Koniec I Wojny Światowej i powstanie niepodległej Polski niewiele zmieniło w życiu mieszkańców wsi. Ponad 80% mieszkańców utrzymywało się z rolnictwa, jednak większość z nich nie posiadała własnej ziemi. Byli to fornale i najuboższa warstwa wsi - "wyrobnicy". Rodziny wyrobników posiadały własną chałupę i krowę, albo tylko kozę wypasaną najczęściej przez dzieci na pastwisku gminnym. Najmowali się oni do prac sezonowych u bogatszych gospodarzy i u największego pracodawcy rolnego Franciszka Żaby. Folwark w Zbylitowskiej Górze i Sieciechowicach liczył około 250 ha. Zatrudniał stałych robotników rolnych - fornali, którzy wraz z rodzinami stanowili ok. 10% mieszkańców wsi.

Poprawa warunków życia mieszkańców Zbylitowskiej Góry nastąpiła w roku 1927. W czerwcu tego roku rozpoczęto budowę Państwowej Fabryki Związków Azotowych na terenie sąsiedniej wsi Świerczków.

Druga wojna Światowa nie spowodowała w Zbylitowskiej Górze większych zniszczeń materialnych ani strat w ludziach. Jednak pozostawiła po sobie "straszny" ślad. Oprawcy niemieccy wybrali niewielki las "Buczynę" na miejsce kaźni. Od 11 czerwca 1942 roku, kiedy to podczas likwidacji tarnowskiego getta pomordowano pierwsze grupy Żydów, do 14 stycznia 1945 roku, kiedy to dokonano ostatniego mordu na polskich więźniach hitlerowcy zgładzili około 10000 obywateli polskich.

Pomnik pomordowanych w Buczyńie.

Część mieszkańców wsi zaangażowała się w działalność ruchu oporu. W klasztorze Zakonu Najświętszego Serca Jezusowego zorganizowano tajne komplety w zakresie gimnazjum i liceum. Naukę pobierało tu 30 uczniów, a egzamin dojrzałości złożyło 8 osób. Ostatni właściciel majątku Zbylitowska Góra Franciszek Żaba (młodszy) pseudonim "Kość" był jednym z dowódców placówki Mościce obwodu "Tandeta" Armii Krajowej. Za przynależność do wrogiej klasowo AK został w lutym 1945 roku aresztowany. Po interwencji robotników mościckich został po kilku tygodniach zwolniony, jednak otrzymał nakaz opuszczenia rejonu tarnowskiego. Majątek rozparcelowano, a gromadzone od pokoleń unikalne zbiory sreber, porcelany, stylowych mebli, a zwłaszcza biblioteka zawierająca 5 tys. książek oprawnych w skórę, bezpowrotnie przepadły. Straty poniosła nie tylko rodzina właścicieli, ale również polska kultura.

Obecnie wieś Zbylitowska Góra jest wysoko rozwiniętą miejscowością z kilkoma zakładami produkcyjnymi i usługowymi. Dzięki dużemu zaangażowaniu miejscowej ludności udało się przeprowadzić we wsi wiele inwestycji, które podniosły standard życia.

Należą do nich:

Wybudowanie wodociągu i kanalizacji

telefonizacja

gazyfikacja

asfaltowanie i oświetlenie ulic i dróg

Zlokalizowane jest również ujęcie wody dla miasta Tarnowa i okolicznych miejscowości. Ważną rolę w rozwoju kulturalnym wsi odgrywa Przedszkole, Szkoła Podstawowa i Gimnazjum, zlokalizowane w centrum miejscowości, oraz Zespół Sportowy "Dunajec".

(źródło: portal Zbylitowska.info)

3. Ludność

W dniu 31 grudnia 2009 r. w Zbylitowskiej Górze zameldowanych było 2600 mieszkańców, czyli o 219 osób więcej niż w roku 2002. Zwrócić jednak należy uwagę na fakt, iż tempo przyrostu liczby ludności w Zbylitowskiej Górze jest nieco wolniejsze (o 0,3 pkt.) niż w gminie. Systematyczny wzrost liczby ludności Zbylitowskiej Górze jest konsekwencją nie tylko przyrostu naturalnego, bowiem co roku rodzi się około 30 nowych mieszkańców, lecz również faktu, iż wielu Tarnowian buduje tu swoje domy i tu się osiedla. Zmiany w liczbie mieszkańców miejscowości i aktualną strukturę wiekową przedstawiają tabele nr 1 i nr 2.

Tabela nr 1. Liczba ludności Zbylitowskiej Góry według stanu na dzień 31 grudnia, w porównaniu do Gminy Tarnów, w latach:

Wyszczególnienie	2002	2004	2006	2008	2009	2009 : 2002	
						liczba ludno ści	dyna mika %%
Zbylitowska Góra	2381	2470	2543	2572	2600	219	109,2 %
Łączna liczba ludności Gminy Tarnów	21703	22446	22991	23353	23765	2062	109,5 %
Udział liczby ludności Zbylitowskiej Góry w liczbie ludności gminy - ogółem	10,97 %	11,00 %	11,06 %	11,01 %	10,94 %	X	X

Źródło: sprawozdania Urzędu Gminy Tarnów dotyczące ewidencji ludności gminy.

Tabela nr 2. Liczba ludności Zbylitowskiej Góry wg stanu na dzień 31 grudnia 2009 roku w podziale na grupy wiekowe:

Grupy wiekowe	kobiety	mężczyźni	razem
do 18 roku życia	287	291	578
od 18 do 60 roku życia	630	639	1269
od 60 do 65 roku życia	91	77	168
powyżej 65 roku życia	316	269	585
razem:	1332	1279	2611

Źródło: dane własne Urzędu Gminy Tarnów

Według stanu na dzień 31 grudnia 2009 r. w Powiatowym Urzędzie Pracy w Tarnowie zarejestrowanych było 86 **bezrobotnych** mieszkańców Zbylitowskiej Góry, w tym 44 kobiety.

Struktura wiekowa osób bezrobotnych przedstawiała się następująco:¹

Grupa wiekowa	Liczba osób bezrobotnych ogółem	w tym kobiety
18 – 24 lata	25	14
25 – 34 lata	20	10
35 – 44 lata	20	12
45 – 54 lata	15	8
powyżej 55 lat	6	-
RAZEM:	86	44

Poziom życia ludności określa w pewnym stopniu liczba osób korzystających ze świadczeń udzielanych przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Tarnowie. W 2009 roku 53 rodziny ze Zbylitowskiej Góry skorzystało z zasiłków okresowych, celowych, stałych. Wielu mieszkańców otrzymało również pomoc z Banku Żywności w ramach Europejskiego Programu Pomocy Najbardziej Potrzebującym (PEAD). Mieszkańcom Zbylitowskiej Góry rozdano 12,5 tony żywności.² Od wielu lat dla osób obłożnie chorych świadczone są usługi opiekuńcze.

¹ Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Tarnowie

² Źródło: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej

4. Rolnictwo i leśnictwo

Rolnicy z tej miejscowości korzystają z dopłat unijnych (t.zw. dopłaty obszarowe). Powierzchnia gruntów ornych w Zbylitowskiej Górze wynosi 297,23 ha³. Struktura klas bonitacyjnych gleb jest korzystna i przedstawia się następująco:

- klasa II - 0,65 ha
- klasa III a - 23,71 ha
- klasa III b - 51,03 ha
- klasa IV a - 150,26 ha
- klasa IV b - 64,15 ha

Klasa bonitacyjna użytków zielonych, których łączna powierzchnia wynosi 38,37 ha. Według klasyfikacji rolniczej przydatności gleb dominuje tu kompleks żytni dobry i pszenno – żytni bardzo dobry.

Według ewidencji kart podatkowych prowadzonej w Urzędzie Gminy Tarnów na podstawie ewidencji gruntów prowadzonej przez Starostwo Powiatowe w Tarnowie, w Zbylitowskiej Górze istnieje 1144 właścicieli (podatników) nieruchomości i gospodarstw rolnych. Większość gospodarstw – to przydomowe działki i ogrody, których powierzchnia nie przekracza 1 ha. Na 589 budynków mieszkalnych, od których właściciele płacą podatek, 529 należy do osób, które nie są rolnikami. Gospodarstwa rolne o powierzchni powyżej 1 ha zajmują 79,7472 ha, co stanowi 15,4 % powierzchni sołectwa. W strukturze gospodarstw rolnych dominują gospodarstwa małe, o powierzchni nie przekraczającej 1 ha.

Tabela nr 3. Wykaz nieruchomości i gospodarstw rolnych

Powierzchnia w ha	Liczba nieruchomości i gospodarstw rolnych	Powierzchnia (w ha)	Udział w liczbie ogółem
do 1 ha	883	212,6670	95,15 %
od 1,01 do 2 ha	37	48,2115	3,99 %
od 2,01 do 5,0 ha	7	20,0857	0,75 %
powyżej 5,0 ha	1	11,4500	0,11 %
razem	928	292,4142	100,0 %

³ źródło: „Podstawowe opracowanie ekofizjograficzne dla potrzeb miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Tarnów”, Tarnów, 2004 r.

5. Gospodarka i komunikacja

Zbylitowska Góra ma bardzo korzystne połączenia komunikacyjne. Przez centrum miejscowości prowadzi droga powiatowa. Cały system komunikacyjny miejscowości opiera się na trzech głównych arteriach komunikacyjnych: ul.Zbylitowskich, ul.Spacerowa oraz ul.Krakowska będąca jednocześnie fragmentem trasy drogi krajowej nr.4.

Bardzo częste są przypadki przekraczania przez kierowców dozwolonej prędkości, co powoduje znaczny wzrost zagrożeń dla pieszych. Ruch samochodowy jest również źródłem zanieczyszczeń komunikacyjnych i hałasu. Stosowane ograniczenia prędkości i tonażu w ruchu drogowym są nieskuteczne.

Sieć lokalnych dróg gminnych jest w chwili obecnej wystarczająca, lecz konieczne są bieżące naprawy, wykonywanie nakładek asfaltowych i konserwacje ich nawierzchni.

Jedynie na obszarach pomiędzy ul. Wyszyńskiego a ul. Krakowską na których intensywnie rozwija się zabudowa mieszkaniowa istnieje potrzeba wykonywania nowych dróg dojazdowych do nowo powstających domów.

Również sieć dróg dojazdowych do pól uprawnych zgrupowanych w zachodniej części miejscowości nad rzeką Dunajec wymaga pilnych napraw i modernizacji.

Mimo sprzyjających warunków obszarowych na terenie Zbylitowskiej Góry nie są prowadzone gospodarstwa zaliczane do działów specjalnych produkcji rolnej.

Na terenie miejscowości znalazło swą lokalizację szereg przedsiębiorstw branży spożywczej i przemysłowej:

Firma Roleski, Rol-pek, Konstalblech, Tekpak, Seat, Tarnowskiewodociągi, Central Gum Serwis, Czemarol, Markop, Leskiw, Ford.

Większość mieszkańców znajduje zatrudnienie w w/w firmach oraz w przedsiębiorstwach na terenie sąsiedniego miasta Tarnowa.

6. Oświata

Zespół Szkół Publicznych w Zbylitowskiej Górze.

Początki oświaty w Zbylitowskiej Górze sięgają XIXw kiedy to istniała szkoła przy parafii która została zniszczona podczas I wojny światowej.

W latach międzywojennych odbudowana służyła dzieciom do lat 70 kiedy to w 1973r. oddano do użytku szkołę podstawową przy ul Sw, Floriana.W latach 90 dobudowano skrzydło budynku lokując w nim gimnazjum.

1Września 1999 r w wyniku reformy szkolnictwa miała miejsce inauguracja roku szkolnego w gimnazjum. W 2007r utworzono na ich bazie Zespół szkół publicznych w Zbylitowskiej Górze.W 2009 w zespole funkcjonowało 13 oddziałów(7 w gimnazjum i 6 w szkole podstawowej)skupiając łącznie 301 uczniów.

W tym samym budynku od strony wschodniej funkcjonuje również przedszkole publiczne posiadające 3 oddziały skupiające 69 dzieci.

W Zbylitowskiej Górze funkcjonuje również Specjalny Ośrodek Szkolno Wychowawczy zlokalizowany w zabytkowym dworze i zajmujący się przygotowaniem zawodowym i rehabilitacją osób niepełnosprawnych poprzez hipoterapię. Wykorzystywana jest w tym celu kryta ujeżdżalnia.

I. Inwentaryzacja zasobów służących odnowie miejscowości

Inwentaryzacja obejmuje te zasoby, które znajdują się w Zbylitowskiej Górze i mogą być wykorzystane na rzecz odnowy i rozwoju miejscowości. Do zasobów miejscowości należą zarówno mieszkańcy, tworzący bezcenny kapitał społeczny, jak i przyroda, obiekty stanowiące dziedzictwo kulturowe, obiekty użyteczności publicznej, infrastruktura społeczna i techniczna oraz tereny, które mogą być zagospodarowane zgodnie z potrzebami i oczekiwaniami mieszkańców.

Zasoby przyrodnicze

Zbylitowska Góra położona nad doliną Dunajca posiada bogactwo zasobów przyrodniczych. Przebiegający doliną czerwony szlak turystyczny prowadzi zróżnicowaną co do form przyrodniczych krainą począwszy od łąk nadrzecznych

poprzez las Buczyna z różnorodną szatą roślinną,

aż do centrum miejscowości i grupy dębów szypułkowych będących pomnikami przyrody.

Następnie zaś pod kościół parafialny gdzie znajduje się licząca 700lat lipa.

Godnym odwiedzenia jest również park przy zabytkowym dworze.

1. Dziedzictwo kulturowe

W Zbylitowskiej Górze w centrum wsi koło zespołu szkół znajduje się figura św Floriana na wysokim postumencie wzniesiona w 1767r.która jest najstarszą tego typu budowlą na terenie gminy Tarnów.

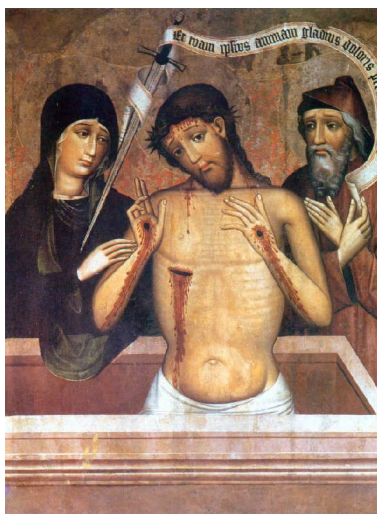

Figura św.Floriana

Kościół parafialny pod wezwaniem podwyższenia Krzyża Św. którego początki sięgają XIII wieku jako centrum życia kulturalnego i duchowego miejscowości.

Obraz Misericordia Domini datowany na połowę XV wieku odnotowany w parafii podczas wizytacji biskupiej w 1665 roku według przekazów łaskami słynący. W 1914 roku z powodu walk na linii Dunajca przeniesiony do muzeum diecezjalnego gdzie przebywa do dnia dzisiejszego. W 2009 roku staraniem miejscowego proboszcza ks. prałata Józefa Kaczmarskiego kopia obrazu została sprowadzona do odnowionej kaplicy kościoła.

Obraz Misericordia Domini

Również zabytkowy dwór będący dziedzictwem po byłych właścicielach miejscowości otoczony kilkuhektarowym zabytkowym parkiem zasługuje na szczególną uwagę, łącznie ze znajdującym się na cmentarzu parafialnym grobowcem stanowiącym materialny przekaz historii miejscowości i jej dziedzictwa kulturowego.

2. Infrastruktura społeczna

W Zbylitowskiej Górze funkcjonuje Zespół Szkół Publicznych w skład którego wchodzi Szkoła Podstawowa i Gimnazjum. Młodzież szkolna kultywuje tradycje patriotyczne organizując z okazji świąt państwowych okolicznościowe akademie. Uczestniczy również w ogólnopolskich programach „szkoła bez przemocy” oraz „szkoła z klasą”. Coraz większe zainteresowanie wzbudza również identyfikacja z tradycją i kulturą własnej miejscowości. Organizowane corocznie imprezy jak opłatek seniorów służą utrwalaniu więzi pomiędzy mieszkańcami.

Obok Zespołu Szkół budowany jest Dom wielofunkcyjny z przedszkolem który oprócz zapewnienia opieki dzieciom będzie również służył OSP oraz mieszkańcom w celu aktywnego spędzania czasu. Pozwoli również na rozwijanie dodatkowych zajęć sportowych w planowanej siłowni. Zapewni także miejsce do organizowania różnych imprez kulturalnych, sportowo-rekreacyjnych organizowanych przez Urząd Gminy.

Przy ul. Plebańskiej zlokalizowany jest Dom Parafialny w którym działa świetlica środowiskowa dla dzieci. Odbývają się zebrania parafialnego Caritasu i grupy apostołskiej.

Dom Parafialny

Dla mieszkańców duże znaczenie ma również istniejący od 65 lat Klub Sportowy LKS Dunajec Zbylitowska Góra. Klub korzysta z urządnego dla zawodników pełnowymiarowego boiska sportowego, boiska treningowego wraz z zapleczem technicznym i szatnią. Niezwykle istotny jest fakt, iż w klubie sportowym trenują zarówno dzieci, jak i młodzież i dorośli mężczyźni.

3. Infrastruktura techniczna

Zbylitowska Góra jest miejscowością zgazyfikowaną i zwodociagowaną. Wybudowana jest sieć kanalizacyjna, która poprawia stan środowiska naturalnego miejscowości i jakość życia mieszkańców. W miejscach trudno dostępnych brakuje jeszcze pewnych odcinków które należy w najbliższym czasie zbudować.

Przebiegające przez teren miejscowości szlaki komunikacyjne: droga krajowa , powiatowa oraz sieć dróg gminnych zapewniają dostępność komunikacyjną i dobre połączenia lokalne. Wymagają jednak bieżących remontów nawierzchni i poboczy. Niewystarczająca długość chodników jest źródłem zagrożeń komunikacyjnych. Sprawą priorytetową jest budowa ciągów pieszych i ścieżek rowerowych zapewniających pełne bezpieczeństwo pieszym i rowerzystom.

4. Kapitał społeczny i ludzki

Mieszkańcy Zbylitowskiej Góry znani są ze swej społecznej aktywności. Od lat inicjują różnego rodzaju działania na rzecz wsi. Z ich inicjatywy wybudowana została szkoła podstawowa w 1973r.

Pod koniec lat osiemdziesiątych powstał społeczny komitet ds. telefonizacji.

Początek lat 90-tych komitet ds. kanalizacji oraz spółka kanalizacyjna która przeprowadziła kanalizację miejscowości.

Niekwestionowanymi liderami społeczności lokalnej są radni gminy Tarnów, Sołtys oraz Rada Sołecka, Rada Rodziców przy zespole szkół, Zarząd LKS Dunajec, Zarząd i członkowie OSP, oraz Dyrekcja i nauczyciele Zespołu Szkół Publicznych.

Poświęcenie nowego samochodu dla OSP Zbylitowska Góra

Dużą aktywność wszystkich w/w obrazuje zorganizowanie w 2008r. z Urzędem Gminy Tarnów na obiektach klubu 10 jubileuszowych Dożynek Powiatu Tarnowskiego w których udział wzięło ponad 10000 osób.

5. Tereny do zagospodarowania

W centrum miejscowości, w pobliżu Domu Wielofunkcyjnego z przedszkolem którego budowę rozpoczęto w 2008r. znajdują się tereny przeznaczone pod zagospodarowanie na cele rekreacyjne i plac zabaw dla dzieci.

Widok elewacji Budynku Wielofunkcyjnego z przedszkolem(projekt)

Na znajdującym się pomiędzy zespołem szkół, sklepem a budowanym Budynkiem Wielofunkcyjnym z przedszkolem placu planowane jest urządzenie centrum wsi (na wizualizacji poniżej) które połączy w jedną całość wszystkie instytucje tak istotne dla funkcjonowania miejscowości.

Przy Zespole Szkół Publicznych planowana jest budowa basenu rehabilitacyjnego, którego gotowy już projekt zakłada objęcie nauką pływania zarówno dzieci szkolne jak i wychowanków SOSW co pozwoli rozszerzyć gamę środków stosowanych do ich rehabilitacji. Również starsi mieszkańcy Zbylitowskiej Góry jak i okolicznych miejscowości będą mogli korzystać z całej gamy zabiegów leczniczych.

W okolicy cmentarza wojennego w naszej miejscowości trwają starania o lokalizację i budowę parkingu dla grup z kraju i zagranicy które coraz liczniej odwiedzają groby pomordowanych.

Cmentarz w Buczyńskie grób 800 dzieci.

II. Ocena mocnych i słabych stron miejscowości

Zbylitowska Góra – analiza SWOT⁴

Analiza SWOT umożliwia zebranie i wskazanie mocnych i słabych stron miejscowości, a na ich podstawie - określenie czynników stanowiących szanse i zagrożenia wpływające na kierunki i tempo rozwoju miejscowości. Przyjęte w opracowaniu zestawienie tabelaryczne jest jedynie zabiegiem technicznym, ułatwiającym zestawienie atutów i tzw. „słabych punktów”, w związku z czym liczba argumentów po obu stronach zestawienia nie równoważy się.

Możliwość zagospodarowania przestrzeni Zbylitowskiej Góry przedstawia fragment mapy stanowiącej załącznik do „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Tarnów” przyjętego uchwałą Rady Gminy Tarnów w styczniu 2008 r. Mapa stanowi załącznik Planu Odnowy Miejscowości Zbylitowska Góra.

Mocne strony (S)	Słabe strony (W)
Korzystna lokalizacja miejscowości: bliskość dużego miasta, dostępna drogowa sieć komunikacyjna, komunikacja zbiorowa realizowana przez Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne w Tarnowie	Rosnące natężenie ruchu samochodów osobowych i ciężarowych, a w konsekwencji wzrost poziomu zanieczyszczeń komunikacyjnych, niewystarczająca ilość chodników zapewniających pieszym bezpieczeństwo
Czyste środowisko naturalne, urodzajne gleby o wysokich klasach bonitacyjnych, dobre jakościowo użytki zielone	Źródła zanieczyszczeń środowiska w nieszczelności przydomowych zbiorników na ścieki, zanieczyszczenie środowiska wzdłuż korytarzy komunikacyjnych
Bardzo dobre warunki do rozwijania produkcji rolniczej: hodowli bydła, trzody chlewnej, drobiu, uprawy zbóż, warzyw i owoców. Bardzo dobre warunki do rozwijania specjalistycznych gospodarstw	Niestabilne warunki ekonomiczne związane z kosztami produkcji i cenami skupu, słaba pozycja rynkowa rolników, brak grup producenckich.

⁴ Skrót SWOT pochodzi od pierwszych liter angielskich słów: strengths (mocne strony), weaknesses (słabe strony), opportunities (szanse), threats (zagrożenia).

rolnych produkujących na potrzeby konsumentów dużych miast zarówno mięso, przetwory mięsne, różnego rodzaju owoce, warzywa oraz ich przetwory, a także kwiaty i inne rośliny ozdobne.	
Korzystne warunki do uruchamiania nieuciążliwej ekologicznie działalności	Nieefektywna promocja możliwości, niestabilne warunki ekonomiczne, relatywnie wysokie obciążenia kosztów pracy w przypadku osób rozpoczynających działalność gospodarczą
Rosnąca liczba mieszkańców	
Gęsta sieć gazociągowa i wodociągowa	Brak sieci kanalizacyjnej na niewielkim obszarze miejscowości, brak przydomowych oczyszczalni ścieków
Dobrze zorganizowana zbiórka odpadów komunalnych	Obawy właścicieli posesji przed podpisaniem umów związane z kosztami odbioru odpadów z gospodarstwa domowego
Rosnąca świadomość mieszkańców potrzeby segregacji odpadów	Obawy przed koniecznością podjęcia dodatkowych czynności i zapewnieniem dodatkowych miejsc na segregowane śmieci, zbyt wysokie koszty segregacji odpadów
istnienie terenów pod budowę placów zabaw dla dzieci, ścieżek rowerowych, chodników dla pieszych	Brak zainteresowania inwestorów budową obiektów przeznaczonych po działalność gospodarczą związaną z hotelarstwem i gastronomią, sportem, rekreacją i rehabilitacją.
Istnienie uzbrojonych terenów, będących głównie własnością prywatną, pod budownictwo domów jednorodzinnych; duże zainteresowanie mieszkańców miasta wykupem działek budowlanych	Niski poziom dochodów społeczeństwa, brak poczucia stabilizacji ekonomicznej, groźba bezrobocia, trudno dostępne kredyty hipoteczne i niestabilna sytuacja na rynku nieruchomości barierą w podejmowaniu decyzji o budowie własnego domu
Istnienie czystej rzeki	Nieuregulowane brzegi ,często zmieniające się koryto rzeki.

Budowa Domu Wielofunkcyjnego z przedszkolem będącego miejscem spotkań mieszkańców, a który – po wykonaniu prac adaptacyjnych może pełnić rolę centrum szkoleniowo – konferencyjnego na potrzeby mieszkańców gminy lub instytucji, które odpłatnie wynajmować będą to miejsce na organizowane szkolenia czy konferencje.	Brak wystarczających środków w budżecie gminy na dokończenie i urządzenie budynku.
Istnienie pełno wymiarowego boiska sportowego wraz z boiskiem treningowym oraz zapleczem i szatnią dla sportowców	Wysoki koszt utrzymania obiektów sportowych.
Aktywna działalność zarządu Klubu Sportowego „Dunajec” skupiającego dzieci, młodzież i dorosłych	Niewystarczająca ilość środków na prowadzenie wielu drużyn i rozwijanie różnych dyscyplin sportowych.
Istnienie terenów w centrum wsi przeznaczonych na budowę placu zabaw, miejsc rekreacyjnych, chodników wzdłuż dróg gminnych, drogi powiatowej i w centrum wsi.	Rosnące zagrożenia komunikacyjne powodują poważne zagrożenia dla pieszych użytkowników dróg poruszających się po wąskich poboczach.
Duża aktywność społeczności lokalnej, duża świadomość konieczności wprowadzania korzystnych zmian w środowisku	Brak środków własnych ludności na finansowanie przedsięwzięć kulturalnych, sportowych i integracyjnych
Duża liczba osób w wieku produkcyjnym	Niestabilna sytuacja gospodarcza, wysokie koszty pracy, systematyczny spadek popytu powodem ograniczeń w podjęciu decyzji o rozpoczęciu działalności gospodarczej.
	Brak wystarczającej ilości środków na pomoc rodzinom dysfunkcyjnym, w których dorośli i dzieci zagrożeni są wykluczeniem społecznym; trudności w przeciwdziałaniu negatywnym zjawiskom takim jak: nałogi, „dziedziczenie biedy”, mentalność ograniczająca poziom ambicji.
Dostępność zróżnicowanych terenów dla przyrodniczych ścieżek edukacyjnych.	Brak ścieżek edukacyjnych dla młodzieży szkolnej

Potencjalne szanse (O)	Potencjalne zagrożenia (T)
Możliwość korzystania ze środków pochodzących z funduszy strukturalnych	Niedostosowanie struktury funduszy unijnych do lokalnych potrzeb inwestycyjnych. Zbyt mało środków postawionych do dyspozycji gmin wiejskich zamierzających inwestować w swój rozwój
Rosnące dochody gminy szansą na wzrost kwot przeznaczanych na inwestycje i remonty	Kryterium dochodowości w gminie powodem zmniejszenia szans gmin „bogatszych” na ubieganie się o środki zewnętrzne. Trudności i bariery w pozyskaniu środków z funduszy strukturalnych na budowę i modernizację dróg gminnych
Systematyczny wzrost poziomu wykształcenia, gotowość młodych ludzi do podjęcia pracy; otwarte granice dla Polaków w krajach Unii Europejskiej	Znaczna migracja zarobkowa mieszkańców, głównie ludzi młodych, za granicę.
Silne więzi rodzinne, przywiązanie do tradycji, podtrzymywanie tradycji i kultury	Zmiana zachowań w młodym pokoleniu, adaptowanie „europejskiego” stylu życia, wzrost poziomu laicyzacji.
Duża aktywność liderów społeczności lokalnej inicjujących wiele przedsięwzięć służących poprawie warunków życia na wsi	Trudności w mobilizacji wszystkich mieszkańców do podejmowania wspólnych przedsięwzięć na rzecz wsi
Przekształcanie istniejących lub zakładanie nowych gospodarstw rolnych specjalizujących się w produkcji żywności ekologicznej.	Relatywnie wysokie koszty produkcji żywności ekologicznej powodujące wyższe ceny i w konsekwencji – niższy popyt.
Bliskość instytucji doradczych wspomagających rozwój produkcji rolniczej i możliwość uczestniczenia w szkoleniach dla rolników	Systematyczny spadek zainteresowania prowadzenia gospodarstw rolnych i uprawą ziemi spowodowany niską rentownością tej produkcji
Bliskość instytucji i organizacji wspomagających przedsiębiorców, rzemieślników i organizacje pozarządowe	Brak stabilności ekonomicznej w prowadzeniu działalności gospodarczej, wysokie koszty pracy, konsekwencje emigracji zarobkowej młodych ludzi barierami ograniczającymi dynamikę nowo

	uruchamianej działalności
Edukacja ekologiczna dzieci i młodzieży	Powolny proces zmiany dotychczasowych nawyków na zachowania proekologiczne, istnienie dzikich wysypisk śmieci
Możliwość uruchamiania produkcji roślin energetycznych	Nieprzewidywalna rentowność upraw, trudności w znalezieniu odbiorców zainteresowanych przetworzeniem surowca.

Z analizy mocnych i słabych stron miejscowości, jej szans i potencjalnych zagrożeń wynika, że wskazanymi kierunkami rozwoju i odnowy Zbylitowskiej Góry są:

- dokończenie budowy Domu Wielofunkcyjnego z przedszkolem, przeznaczenie pomieszczeń dla Ochotniczej Straży Pożarnej, kawiarenki internetowej i siłowni dla klubu sportowego.
- rewitalizacja centrum wsi wraz z budową placu zabaw dla przedszkola.
- budowa basenu rehabilitacyjnego przy zespole szkół publicznych wykorzystywanego do nauki pływania, rehabilitacji dzieci z SOSW i ludzi starszych.
- Budowa parkingu przy cmentarzu wojennym w Buczynie dla grup z kraju i zagranicy coraz liczniej odwiedzających miejsce martyrologii.

- poprawa stanu środowiska naturalnego poprzez dokończenie budowę kanalizacji sanitarnej, podnoszenie świadomości ekologicznej i propagowanie zachowań proekologicznych oraz likwidacja dzikich wysypisk śmieci
- tworzenie warunków do uprawiania różnych dyscyplin sportowych, kształtowanie nawyków uprawiania sportu i prowadzenia aktywnego ruchowo trybu życia poprzez budowę różnego rodzaju boisk sportowych, ścieżek rowerowych, basenu i kąpieliska, szlaków do jazdy konnej i hipoterapii
- wykorzystanie środowiska przyrodniczego do tworzenia miejsc rekreacji i wypoczynku, tworzenie przyrodniczych ścieżek edukacyjnych
- wykorzystanie aktywności i inicjatywy liderów społeczności lokalnej do realizacji przedsięwzięć o charakterze kulturalnym, kultywujących tradycje, integrujących i aktywizujących mieszkańców do wspólnych działań na rzecz wsi i podnoszenia estetyki miejscowości.
- wykorzystanie bliskości instytucji doradczych wspomagających rolników, rolnicze grupy producenckie, rzemieślników i przedsiębiorców dla zdynamizowania procesu powstawania nowych firm tworzących nowe miejsca pracy, ekologicznych gospodarstw rolnych, gospodarstw specjalistycznych oraz zakładów usługowych i produkcyjnych nieuciążliwych dla środowiska naturalnego, w tym również upowszechnianie informacji o możliwości wykorzystania unijnych funduszy strukturalnych dla rozwoju małych i średnich przedsiębiorstw

IV. Zadanie inwestycyjne i modernizacyjne przewidziane do realizacji

Harmonogram realizacji zadań zawarty jest w Wieloletnim Planie Inwestycyjnym Gminy Tarnów stanowiącym załącznik do uchwały budżetowej na rok 2010. Powodzenie realizacji tego planu uzależnione jest od uzyskania wsparcia finansowego z funduszy zewnętrznych, głównie z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej.

Do najważniejszych zadań inwestycyjnych przewidzianych do realizacji w Zbylitowskiej Górze należą:

1) **budowa Domu Wielofunkcyjnego z przedszkolem**

Cel: poprawa warunków bytowych dzieci i zwiększenie liczby miejsc w przedszkolu z powodu rosnącej liczby mieszkańców i niedostatecznej liczby miejsc w dotychczasowej lokalizacji. Stworzenie miejsca spotkań i integracji miejscowej społeczności.

Przeznaczenie: inwestycja przeznaczona jest głównie dla dzieci przedszkolnych, OSP, klubu sportowego, młodzieży oraz seniorów miejscowości.

Harmonogram realizacji: w roku 2007 opracowany został projekt techniczny, w roku 2008 rozpoczęła się budowa, która zakończona zostanie w roku 2012.

Wartość kosztorysowa: 4.941.707 zł.

Odpowiedzialny: Gmina Tarnów

Źródła Finansowania: budżet gminy i środki z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej (MRPO, PROW).

2) **budowa basenu szkolno- rehabilitacyjnego**

Cel: objęcie nauką pływania zarówno dzieci szkolnych jak i wychowanków SOSW co pozwoli rozszerzyć gamę środków stosowanych do ich rehabilitacji. Również starsi mieszkańcy Zbylitowskiej Góry jak i okolicznych miejscowości będą mogli korzystać z całej gamy zabiegów leczniczych.

Harmonogram realizacji: w 2009 r. opracowany został projekt basenu. W latach 2012-2014 zrealizowane zostaną prace budowlane.

Wartość kosztorysowa: 6.900.000 zł,

Odpowiedzialny: Gmina Tarnów

Źródła finansowania: budżet gminy i środki z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej (PROW).

3) zagospodarowanie centrum wsi

Cel: stworzenie przyjaznego dla mieszkańców miejsca wypoczynku i rekreacji w centrum wsi. Zagospodarowanie terenu obejmie budowę miejsca wypoczynku i urządzenie placu zabaw dla dzieci, montaż urządzeń małej architektury, budowę alejek, altany, dokonanie nasadzeń roślin wieloletnich, krzewów i drzew.

Harmonogram realizacji: w 2010 r. opracowany zostanie projekt zagospodarowania terenu. W latach 2010 – 2011 sukcesywnie realizowane będą prace przy zagospodarowaniu terenu.

Wartość kosztorysowa: 1.200.000 zł,

Odpowiedzialny: Gmina Tarnów

Źródła finansowania: budżet gminy(MPRO).

4) Parking przy cmentarzu wojennym w Buczynie

Cel: stworzenie miejsc parkingowych dla grup coraz liczniej odwiedzających cmentarz z kraju i z zagranicy.

Harmonogram realizacji: w 2011 r. opracowany zostanie projekt zagospodarowania terenu. W latach 2012 – 2013 sukcesywnie realizowane będą prace przy zagospodarowaniu terenu.

Wartość kosztorysowa: 800.000 zł,

Odpowiedzialny: Gmina Tarnów

Źródła finansowania: budżet gminy(MPRO).

5) Odrestaurowanie zabytkowego kościoła parafialnego wraz z otoczeniem i zabytkową dzwonnica.

Cel: Zachowanie miejsca kultu religijnego i dziedzictwa kulturowego miejscowości.

Harmonogram realizacji: w 2011 r. opracowany zostanie projekt konserwacji . W latach 2012 – 2014 sukcesywnie realizowane będą prace konserwatorskie.

Wartość kosztorysowa: 400.000 zł,

Odpowiedzialny: Gmina Tarnów

Źródła finansowania: budżet gminy(MPRO).

6) Planowane remonty dróg gminnych w Zbylitowskiej Górze:

L.p.	Lokalizacja	Zakres w metrach bieżących	Planowany termin realizacji	Obecny stan drogi
1	ul .Złota	300	2010	nawierzchnia z kory
2	ul. Słoneczna	400	2010	nawierzchnia żwirowa
3	ul. Łączna	100	2010	nawierzchnia żwirowa
4	ul. Wygoda	200	2011	nawierzchnia żwirowa
5	ul. Styczna	300	2010	nawierzchnia żwirowa
6	ul. Wyszyńskiego	1200	2011	Nakładka (remont obejmuje wykonanie nowej nakładki i wybudowanie chodnika wzdłuż drogi)
7	ul. Ekumeniczna	400	2011	nawierzchnia żwirowa
8	ul. Mościckiego (od ul Krakowskiej do ul.Słonecznej)	400	2012	Brak nawierzchni
9	ul. Szarych Szeregów	300	2011	nawierzchnia żwirowa
11	ul.Jaworowa	400	2011	nawierzchnia z płyt
12	ul. Cichociemnych	200	2011	nawierzchnia żwirowa

Spis treści

str.

I. Charakterystyka miejscowości Zbylitowska Góra	4
.1 Położenie	4
.2 Historia	5
.3 Ludność	11
.4 Rolnictwo i leśnictwo	13
.5 Gospodarka i komunikacja	14
.6 Oświata	15
II. Inwentaryzacja zasobów służących odnowie miejscowości	16
1.Zasoby przyrodnicze.....	16
2.Dziedzictwo kulturowe.....	18
3.Jnfrastruktura społeczna.....	21
4.Jnfrastruktura techniczna.....	22
5.Kapitał społeczny i ludzki	22
6.Tereny do zagospodarowania	24
III. Ocena mocnych i słabych stron miejscowości Zbylitowska Góra analiza SWOT	27
IV. Zadania inwestycyjne i modernizacyjne przewidziane do realizacji	33